

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta právnická
Katedra správního práva

Oponentský posudek diplomové práce

Název práce: Hmotněprávní aspekty správního trestání právnických a podnikajících fyzických osob

Diplomant/ka: Ondřej Kourek

Autor posudku: doc. JUDr. Martin Kopecký, CSc.

Posuzovaná diplomová práce o rozsahu 76 stran číslovaného textu (bez titulních stran, obsahu, resumé a seznamu literatury) se věnuje právní úpravě správního trestání právnických a podnikajících fyzických osob za tzv. smíšené správní delikty, stručně poukazuje pro srovnání i na novou úpravu trestní odpovědnosti právnických osob. Práce je přehledně členěná, vychází z dostupné literatury a judikatury, autor se pokouší na některých místech práce uvést i svůj pohled na danou problematiku.

Už z toho, že si autor vybral téma, které je velmi nedostatečně legislativně upraveno (neexistuje zákonná úprava odpovědnosti za zkoumané správní delikty), je více než pravděpodobné, že řada zkoumaných otázek bude sporných či diskusních, což je součástí autorské licence. Chtěl bych však poukázat na některá místa práce, která si zasloužila více pozornosti:

- ke str. 1: nelze snad formulovat, že by do zavedení trestní odpovědnosti právnických osob byla správněprávní odpovědnost podnikajících fyzických osob jedinou možností, podle níž šlo stíhat podnikající fyzické osoby za jejich delikty – má zákon o trestní odpovědnosti právnických osob vůbec nějaký vliv na otázku odpovědnosti podnikajících fyzických osob?!
- ke str. 4: nedostatečná definice přestupku, schází negativní vymezení;
- ke str. 6: není srozumitelné, co měl autor na mysli vyjádřením, že deliktů právnických osob není v dnešní době mnoho a že delikty právnických a podnikajících osob jednoznačně převažují;
- ke str. 9/10: cituje-li autor rozsudek NSS o tom, že čl. 6 odst. 1 Úmluvy zakotvuje procesní, nikoli hmotněprávní garance, měl rozebrat, že řada pravidel trestního práva hmotného, která mají ústavní základ nebo jsou upravena v mezinárodních smlouvách, jsou přímo uplatnitelná i na správní delikty;
- ke str. 11: bylo vhodné, aby se autor vypořádal s problematikou správních sankcí, které nelze ztotožňovat jen s tresty (o tom se zmiňuje pak na str. 49), tedy se sankcemi, které mají za účelem postihnout pachatele, ale že existují i sankce označované např. jako právoobnovující (autor uvádí v přehledu literatury např. učebnici P. Průchy, kde se takové členění správních sankcí provádí);
- ke str. 15: autor měl zmínit kategorii jiných správních deliktů fyzických osob, které se dopustily protiprávního jednání v rámci své činnosti v určité „organizaci“, ale byly přímo odpovědné za správní delikt;
- ke str. 15/16: autor nerozlišuje, zda uváděné principy mají hmotněprávní či procesněprávní význam;

- ke str. 16: autor příliš bagatelizuje otázku zákazu reformace in peius (může v oblasti správního trestání nastat situace, že se odvolá účastník, jehož zájmy nejsou shodné, a tím by mohlo dojít ke zhoršení trestu odvolacím správním orgánem?);
- ke str. 25: v části 3.1.3. měl autor jasně odlišit problém procesní způsobilosti od způsobilosti být účastníkem řízení;
- ke str. 26 an.: do části označené jen „Stát“ není logické zařazovat problematiku dalších právnických osob veřejného práva, autor měl spíše rozebrat problematiku případné veřejnoprávní odpovědnosti státu a dalších právnických osob veřejného práva, vystupují-li nikoli při výkonu vrchnostenské správy, ale jsou-li samy adresátem veřejné správy;
- ke str. 29 an.: vylučuje-li autor tak výrazně odpovědnost za zavinění právnických osob (celá stránka 30 je jen citací z literatury), měl se vypořádat s problémem, proč takový názor nezastává řada autorů z oblasti trestního práva, když současná úprava trestní odpovědnosti právnických osob respektuje princip jejich subjektivní odpovědnosti za zavinění;
- ke str. 44: není jasné, co má autor na mysli vyjádřením, že za „zákonný účinný v době spáchání deliktu“ nelze považovat procesní ustanovení, protože „ta nejsou podmínkou pro trestnost, ale jen pro odpovědnost za spáchaný delikt“;
- ke str. 46/47: uváděné důvody zániku živnostenského oprávnění se netýkají jen podnikajících fyzických osob, jak píše autor, a navíc je nelze ztotožňovat se zánikem trestnosti v případě podnikající fyzické osoby;
- ke str. 47: nerozumím formulaci „Pakliže fyzická osoba vznikla podle jiného zvláštního zákona ...“ – podle jakých zákonů vznikají fyzické osoby?!
- ke str. 47/48: bylo vhodné se vypořádat s argumenty rozsudku Nejvyššího správního soudu čj. 8 Afs 56/2007 ze dne 30. 12. 2009, který možnost přechodu odpovědnosti na právního nástupce zaniklé právnické osoby připouští;
- ke str. 48: zastává-li autor názor, že sankce lze vymáhat i po nástupci právnické osoby či je zahrnout do pasiv dědictví, měl se zamyslet nad tím, zda takto není vykonáván trest za delikt veřejnoprávní povahy na někom, kdo nebyl obviněn a komu nebyla zákonným způsobem prokázána vina a odsouzen.

Celkově hodnotím diplomovou práci tak, že splňuje nároky kladené na tento stupeň kvalifikační práce.

Doporučuji autorovi, aby se v rámci ústní obhajoby blíže zaměřil na otázku důsledků zániku právnické osoby, která se dopustila správního deliktu.

V Plzni dne 18. dubna 2012

doc. JUDr. Martin Kopecký, CSc.